

velike votline. S stojišča v votlini poševno desno in nato naravnost dva raztežaja navzgor do navpične stopnje (do tu V+). Čez navpično stopnjo (2 k), poševno desno do kota in po njem (2 k) na slabo stojišče pod streho (V+). Levo ob strehi navzgor (3 k) zagozda V+ in po počni na vrh stolpčica (v votlini nad njim možic). Desno mimo votline, nato proti levi in naravnost navzgor ob grapi še pet raztežajev do roba stene (IV, k).

Sestop: Po južnih pobočjih na pot in do Vodnikove koče 1 uro. Čez Bohinjska vratca do Zasipske planine še 2 uri.

NAJSTAREJŠE PLANINSKE KOČE V SAVINJSKIH ALPAH

Ciril Hočevar

O pravi planinski dejavnosti lahko govorimo šele od druge polovice prejšnjega stoletja. Res je, da so posamezniki že pred dve stoletji zahajali na planine. Pri nas so bili to predvsem poznavalci rastlin, znani botaniki I. A. Scopoli, Fr. X. Wulfen, B. Hacquet, K. Zois in še več manj znanih. Ti so zbirali in iskali predvsem še do tedaj neznane rastline. Navada je bila, da so te dobila imena po tistih, ki so jih prvi našli ali »odkrili«. Tako so ti prijatelji prirode prišli na vse lahko dostopne vrhove. Kmalu za botaniki so prišli drugi, ki so bili navdušeni za lepoto Alp in so se povzpeli na najvišje gore v Evropi. Nastalo je tekmovanje za prvenstvene vzpone na posamezne najvišje vrhove. Najprej so se zanimali, predvsem Angleži, za vrhove Švice, Francije in nazadnje tudi Avstrije. Ko so videli drugi, da jim bodo pobrali Angleži kot prvi, ki so se vzpeli na vrhove naših Alp, slavo, so se zganili tudi drugi narodi.

Leta 1857 so Angleži ustanovili prvo planinsko društvo Alpine Club. Sledili so Švicarji, Italijani, avstrijski Nemci, Nemci iz Nemčije in Slovenci. V Savinjskih Alpah pa je bil med prvimi, ki jih je raziskoval, prehodil vse važne vrhove, dal vzpodbudo, da so začeli graditi koče in pota, dr. Johannes Frischauf, univerzitetni profesor v Gradcu. Ta je bil v Solčavskih planinah — tako so tedaj

še imenovali Savinjske Alpe¹ — že leta 1868. torej pred 100 leti, sistematično pa jih je prehodil in obdelal v letih 1874–76. Vodniki so mu bili kmetije, drvarji, delavci in pastirji. Leta 1877 je izdal knjigo »Die Sannthaler Alpen«, kjer so popisi vseh najvažnejših vrhov in tur, ki jih je opravil. Ker navaja tudi čase za posamezne dele potov, so knjigo s pridom uporabljali mnogi poznejši obiskovalci Alp. Že v jeseni leta 1874 je poročal odboru »Steirischer Gebirgsvereina« (Štajersko planinsko društvo) o svojih vtisih s planin in predložil načrt za pota in koče, ki bi jih bilo potrebno zgraditi, da bi bile Alpe dostopne planincem. Načrt je bil z odobravanjem sprejet. V tem načrtu so bile tudi koče: na Suhadolnikovi planini pod Kokrskim sedlom, na Okrešlju in Korošici.

Najzanimivejši v vsakem gorovju je vedno najvišji vrh. Za Triglav se ne bi zanimali in ga ne zavzeli že pred 190 leti, če ne bi bil najvišji vrh v Julijskih Alpah. Tudi Grintovec (2558 m) kot najvišji v Savinjskih Alpah je bil zanimiv že za časa Scopolija in Wulfena, o katerih se domneva, da sta bila prva na Grintovcu in sicer prvi leta 1759, drugi pa 1762 ali 1763. Gotovo pa je bil na vrhu stotnik Bosio, ki je leta 1823. postavil na vrhu prvo piramido. Grintovec je od južne strani lahko dostopen. Pričakovali so, da bo imel ta najvišji vrh Savinjskih Alp mnogo obiskovalcev. Turisti so prenočevali pri kmetu Suhadolniku ali pa v pastirski koči na Suhadolnikovi planini pod Kokrskim sedlom, ki je nudila le skromno zavetišče. Planinci so morali ležati na skromnih pogradih, večkrat pa celo na tleh. Neugodno prenočevanje na tej planini 1500 m visoko v prenatrpano polni pastirski koči je bilo povod, da je bila prav na tej planini zgrajena prva koča, namenjena planincem.

Frischauf piše v svoji knjigi »Die Sannthaler Alpen«:² »Pastirska koča na Suhadolnikovi planini mi je nudila v mnogih nočeh zavetišče. Doživel sem marsikatero veselo uro, pa tudi zamero, če me je namesto sončnega dneva pozdravilo deževje. Preden so zgradili novo planinsko kočo, smo navadno prenočevali v nižje ležeči Suhadolnikovi domačiji. Tedaj je bila tudi pot na planino v zelo slabem stanju.

V pastirski koči smo tudi prenočevali pri mojem prvem vzponu na Grintovec dne 19. septembra 1874. leta. Da bi nam ne bilo potrebno v jutranjih urah preko planine in mimo koče, smo se odpravili direktor Schiffmüller, gozdar Zausnigg, Zoff³ in jaz z nosačem in vodnikom že popoldan na planino, kamor smo prispeli še pred mrakom.

¹ V svojih prvih spisih je imenoval F. še Solčavske Alpe, pozneje leta 1875 se je odločil za ime Savinjske Alpe, ker v osrčju teh izvira Savinja.

² Stran 175.

³ Zoff je pozneje narisal tudi panoramo z Grintovcem, ki je priložena Frischaufovi knjigi »Sannthaler Alpen«.